

HIV và Các Xét Nghiệm HIV HIV and HIV Tests

HIV và AIDS là gì?

Siêu vi trùng gây bệnh liệt kháng ở người (human immunodeficiency virus, viết tắt HIV) là một siêu vi trùng tấn công hệ miễn dịch. Hệ miễn dịch là một phần của cơ thể chống lại sự nhiễm trùng và bệnh tật. HIV không thể chữa lành, nhưng điều trị suốt đời bằng thuốc men được gọi là liệu pháp hiệu quả cao chống sự tái tạo của siêu vi trùng (highly active antiretroviral therapy, viết tắt HAART) đồng nghĩa với việc quý vị có thể sống lâu dài với HIV.

Không được điều trị, việc bị nhiễm HIV có thể trở thành một căn bệnh nghiêm trọng gọi là Hội Chứng Suy Giảm Miễn Dịch Mắc Phải (Acquired Immunodeficiency Syndrome/AIDS). AIDS xảy ra khi hệ miễn dịch của một người bị suy yếu trầm trọng bởi HIV. Có HIV không có nghĩa quý vị bị bệnh AIDS.

Làm thế nào tôi có thể bị nhiễm HIV?

HIV được tìm thấy trong các chất dịch của cơ thể, chẳng hạn như máu, tinh dịch, sữa mẹ, và dịch thủy âm đạo và hậu môn. HIV có thể truyền lây qua:

- sự giao hợp hoặc làm tình ở hậu môn mà không dùng bao cao su (rủi ro tăng thêm nếu một trong hai người có một bệnh lây nhiễm khác qua đường tình dục như giang mai, bệnh mụn giộp (herpes), chlamydia hoặc lậu mù);
- khâu dâm (tuy rủi ro của việc bị lây HIV thì thấp hơn);
- một người mẹ có HIV có thể truyền siêu vi trùng sang cho con của mình trong lúc mang thai, khi sinh con, hoặc trong lúc cho con bú sữa mẹ (những bà mẹ có HIV được khuyên không nên cho con bú sữa mẹ);
- tiếp xúc trong môi trường làm việc (ví dụ, các chuyên viên chăm sóc sức khỏe hoặc các nhân viên đáp ứng khi khẩn cấp);
- xì chung kim, ống chích hoặc các dụng cụ tiêm chích khác;
- nhận sự truyền máu (điều này có thể xảy ra tại các quốc gia nơi nguồn cung cấp máu không được xét nghiệm tìm HIV); hoặc
- đồ dùng xâm chích thân thể để làm đẹp không được khử trùng như dụng cụ dùng để xăm hoặc xô khuyên.

Một người sẽ có số lượng siêu vi trùng đáng kể trong cơ thể của họ khi họ lần đầu tiên bị nhiễm HIV, khiến làm tăng khả năng lây bệnh cho những người khác. Quý vị có thể giảm được rất nhiều rủi ro truyền lây HIV cho những người khác bằng cách uống thuốc chống sự tái tạo của siêu vi trùng. Các thuốc này làm giảm số lượng HIV trong cơ thể, nhờ đó giảm bớt rủi ro truyền lây cho người khác.

Quý vị không thể bị nhiễm HIV qua sự tiếp xúc tình cờ, chẳng hạn như ăn chung, uống chung, bị côn trùng cắn, ôm nhau hoặc hôn nhau.

Các triệu chứng của HIV là gì?

Các triệu chứng của HIV thay đổi tùy theo từng giai đoạn của bệnh. Trong một vài tuần đầu tiên sau khi nhiễm bệnh, một số người có các triệu chứng như bị cúm. Điều này có thể bao gồm bị sốt, nhức đầu, đau nhức bắp thịt hoặc khớp xương, các hạch bị sưng, đau cuống họng hoặc nổi sài.

Cách duy nhất để biết quý vị có HIV hay không là phải thử máu.

Xét nghiệm HIV là gì?

Nếu quý vị đã có tiếp xúc với HIV, một hình thức xét nghiệm HIV có thể phát hiện các chất đậm do cơ thể quý vị tạo ra gọi là các kháng thể, nhưng xét nghiệm này sẽ không phát hiện ra được một sự nhiễm trùng rất gần đây. Một xét nghiệm khác phát hiện được mã di truyền của siêu vi trùng HIV (p24 antigen) trước khi có sự phát triển của các kháng thể, cho biết có một sự nhiễm trùng “cấp tính”. Khi một trong hai loại này được phát hiện, kết quả xét nghiệm tìm HIV là “có phản ứng” hoặc dương tính, cho biết có sự hiện diện của siêu vi trùng HIV.

Chín mươi chín phần trăm những người đã tiếp xúc với HIV sẽ phát triển các mức kháng thể có thể phát hiện được trong vòng 6 tuần. Trong những trường hợp thật hiếm hoi, có thể phải mất đến 3 tháng để phát triển các kháng thể chống lại HIV sau khi bị lây nhiễm.

Các hình thức xét nghiệm HIV là gì?

Hiện nay có 2 cách để xét nghiệm tìm HIV. Một trong những cách này là xét nghiệm chuẩn được thực hiện tại phòng thí nghiệm bằng cách lấy một mẫu máu ở cánh tay của quý vị. Kết quả sẽ có trong thời gian từ 1 đến 2 tuần.

Loại xét nghiệm HIV thứ nhì được gọi là xét nghiệm tại chỗ (point-of-care, viết tắt POC) bằng cách lấy một giọt máu ở ngón tay của quý vị. Kết quả có ngay lúc xét nghiệm. Khi kết quả của việc xét nghiệm tại chỗ cho biết có thể có sự hiện diện của các kháng thể chống HIV, một xét nghiệm chuẩn tại phòng thí nghiệm phải được thực hiện để xác quyết xem có bị nhiễm HIV hay không.

Tại sao phải làm xét nghiệm tìm HIV?

Làm xét nghiệm tìm HIV và biết kết quả xét nghiệm sẽ giúp quý vị thực hiện các quyết định về sức khỏe của mình. Nếu HIV được chẩn đoán sớm, liệu pháp chống sự tái tạo của siêu vi trùng có thể làm chậm lại hoặc chặn đứng sự thiệt hại cho hệ miễn dịch.

Các hướng dẫn xét nghiệm tìm HIV tại B.C. đề nghị tất cả mọi người tuổi từ 18 đến 70 phải làm xét nghiệm HIV mỗi 5 năm. Các hướng dẫn đề nghị xét nghiệm thường xuyên hơn cho những ai:

- thuộc nhóm người có nhiều khả năng bị HIV hơn;
- đang mang thai;

- sức khỏe của họ đang có sự thay đổi cho biết có thể có HIV; và
- cần phải làm xét nghiệm.

Quý vị có quyền chọn lựa làm xét nghiệm HIV hay không. Hãy hỏi chuyên viên chăm sóc sức khỏe của quý vị nếu quý vị có bất cứ điều gì lo ngại hoặc thắc mắc về việc làm xét nghiệm HIV hoặc về kết quả xét nghiệm HIV của mình.

Làm thế nào để tôi có thể có một xét nghiệm HIV?

Quý vị có thể nhờ giới thiệu làm một xét nghiệm HIV thông qua chuyên viên chăm sóc sức khỏe chính của quý vị, tại một cơ sở khám chữa bệnh không cần phải làm hẹn trước (walk-in clinic), hoặc bằng cách viếng một trong các cơ sở y tế được liệt kê ở phần tìm y viện trong SmartSexResource (Tài Liệu Hướng Dẫn Tình Dục Khôn Ngoan): <https://smartsexresource.com/get-tested/clinic-finder>

Quý vị cũng có thể sử dụng trực tiếp dịch vụ xét nghiệm HIV tại một số phòng xét nghiệm tại B.C. Để biết thêm thông tin, xin truy cập tại GetCheckedOnline: <https://getcheckedonline.com>

Nếu xét nghiệm HIV của tôi âm tính thì sao?

Nếu xét nghiệm máu tìm HIV ở phòng thí nghiệm hoặc xét nghiệm tại chỗ của quý vị có kết quả âm tính và đã hơn 3 tháng kể từ khi quý vị có thể đã tiếp xúc với HIV, điều đó có nghĩa quý vị có thể không có HIV. Nếu ít hơn 3 tháng kể từ khi quý vị có thể đã có sự tiếp xúc, quý vị vẫn có thể có HIV, nhưng hãy còn quá sớm để xét nghiệm phát hiện ra các kháng thể. Quý vị sẽ phải làm một xét nghiệm thứ nhì sau khi 3 tháng đã qua để biết chắc chắn.

Nếu xét nghiệm HIV của tôi dương tính thì sao?

Tuy HIV là bệnh cả đời, quý vị vẫn có thể sống một cuộc sống lành mạnh và hữu ích. Tuy nhiên, điều trị sớm và liên tục là điều quan trọng. Hãy hỏi chuyên viên chăm sóc sức khỏe của quý vị về các sự hỗ trợ, vấn đề chăm sóc y tế cho quý vị, và về thuốc chống sự tái tạo của siêu vi trùng.

Ai có thể xem các kết quả xét nghiệm HIV?

Tại B.C., các kết quả xét nghiệm HIV dương tính được chia sẻ với sở y tế công cộng, dưới hình thức bảo mật, để bảo đảm quý vị và (những) người bạn tình của quý vị được hỗ trợ và theo dõi tiếp theo. Trong trường hợp có kết quả dương tính, nếu quý vị không muốn tên họ của mình được báo cáo cho sở y tế công cộng, quý vị có thể yêu cầu chỉ có tên, tên lót và ngày tháng năm sinh quý vị được dùng như thông tin nhận dạng cá nhân khi các kết quả của quý vị được báo cáo.

Một số y viện cho phép quý vị làm xét nghiệm bằng cách dùng một ký hiệu có đánh số và không cho biết thông tin để liên lạc. Việc này được gọi là xét nghiệm ẩn danh, và hiện đang được thực hiện tại một số cơ sở giới hạn tại B.C.

Các kết quả xét nghiệm được lưu giữ trong cơ sở dữ liệu của phòng xét nghiệm tình dục. Các kết quả xét nghiệm HIV của quý vị cũng có thể được lưu trữ trong hồ sơ y khoa điện tử của quý vị với chính quyền y tế. Các chuyên viên chăm sóc sức khỏe hiện

đang chăm sóc cho quý vị sẽ có thể xem một phần nào đó trong hồ sơ y khoa của quý vị. Họ có thể xem được bao nhiêu trong hồ sơ của quý vị tùy thuộc vào vai trò của họ. Các chuyên viên y tế không chăm sóc cho quý vị sẽ không thể xem hồ sơ của quý vị. Quý vị có thể chỉ thị việc cho phép tiết lộ thông tin trong hồ sơ y khoa điện tử của mình bằng cách chọn ai sẽ được quyền tiếp cận thông tin. Để biết thêm chi tiết, truy cập mạng (Các Chi Thị Tiết Lộ Thông Tin Y Tế Điện Tử): www.healthinfoprivacybc.ca/who-can-see-or-change-a-health-record/limiting-who-else-can-see-your-health-information.

(Những) người bạn tình của tôi có nên làm xét nghiệm HIV hay không?

Nếu quý vị bị nhiễm HIV và còn đang sinh hoạt tình dục hoặc quý vị chích ma túy, điều quan trọng quý vị phải nói cho (những) người bạn tình của mình biết và bất cứ ai có thể dùng chung đồ dùng chích ma túy của quý vị. Điều này sẽ cho phép họ thực hiện các quyết định về vấn đề sức khỏe của họ và làm xét nghiệm.

Làm thế nào tôi có thể phòng ngừa việc bị HIV?

Quý vị có thể ngừa HIV và các bệnh khác lây nhiễm qua đường tình dục bằng cách làm theo những điều sau đây:

- luôn luôn dùng bao cao su ngừa thai cho bất cứ sự làm tình nào qua âm hộ, hậu môn, và bằng miệng;
- nói với (những) người bạn tình của quý vị về việc xét nghiệm tìm HIV và các bệnh lây nhiễm qua đường tình dục khác;
- dùng kim chích mới và dụng cụ khác mỗi lần quý vị chích ma túy;
- chỉ dùng các dụng cụ đã tiệt trùng đúng cách để xăm hình hoặc làm nghệ thuật trên cơ thể; và
- nếu quý vị dùng chung các món đồ chơi tình dục, hãy dùng một bao cao su mới cho từng dụng cụ tình dục cho mỗi người.

Để giảm thiểu rủi ro bị nhiễm HIV của quý vị, quý vị có thể uống thuốc chống sự tái tạo của siêu vi trùng (được gọi là thuốc uống prophylaxis trước khi tiếp xúc (pre-exposure prophylaxis, hoặc PrEP) nếu quý vị chưa có HIV nhưng có rủi ro bị nhiễm HIV.

Nếu quý vị tin rằng mình đã bị nhiễm HIV trong vòng 72 tiếng đồng hồ vừa qua, quý vị nên đến phòng cấp cứu tại địa phương để được cố vấn về việc có nên uống thuốc để ngừa tránh bị nhiễm HIV hay không.

Để Biết Thêm Thông Tin

Để biết thêm thông tin làm thế nào quý vị có thể giảm thiểu rủi ro bị một căn bệnh lây nhiễm qua đường tình dục, xin xem [HealthLinkBC File #080 Ngừa Các Căn Bệnh Phong Tình](#).



Muốn biết thêm các đề tài của HealthLinkBC File, xin viếng trang mạng www.HealthLinkBC.ca/healthfiles hoặc đến đơn vị y tế công cộng tại địa phương quý vị. Để có thông tin và lời khuyên y khoa không khẩn cấp tại B.C., xin viếng trang mạng www.HealthLinkBC.ca hoặc gọi 8-1-1 (miễn phí). Để có sự giúp đỡ cho người điếc và lảng tai, xin gọi 7-1-1. Các dịch vụ dịch thuật có sẵn cho hơn 130 ngôn ngữ khi có yêu cầu.